IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 9.7.2025
COM(2025) 366 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Evalwazzjoni tal-Azzjoni marbuta maċ-Ċertifikat tal-Patrimonju Ewropew għall-2018-2024

{SWD(2025) 176 final}

1. Introduzzjoni

Iċ-Ċertifikat tal-Patrimonju Ewropew (EHL, European Heritage Label) ġie introdott fl-2011 bħala Inizjattiva Ewropea, biex tiżdied il-viżibbiltà tal-patrimonju kulturali kondiviż tal-Ewropa u jiġi promoss sens aktar b'saħħtu ta' identità Ewropea. L-inizjattiva kellha l-għan li tgħaqqad l-udjenzi Ewropej, speċjalment iż-żgħażagħ, billi tħeġġeġ apprezzament tal-valuri u tal-istorja kemm nazzjonali kif ukoll Ewropej. Għan ewlieni tal-EHL kien li tissaħħaħ l-identità Ewropea billi jiġu enfasizzati l-avvenimenti storiċi u l-valuri kulturali kondiviżi. Billi wriet siti ta' patrimonju ta' sinifikat nazzjonali u Ewropew, l-inizjattiva enfasizzat li l-identità Ewropea tissawwar kemm mill-istejjer nazzjonali individwali kif ukoll minn esperjenzi Ewropej komuni. L-EHL kellu wkoll l-għan li jippromwovi d-djalogu interkulturali, irawwem ir-rispett għal kulturi differenti u joħloq pjattaforma għal fehim reċiproku. Eżitu sinifikanti ieħor tal-EHL kien li jtejjeb il-profil tas-siti ta' patrimonju li ffurmaw l-istorja u l-kultura Ewropej. Ħafna minn dawn is-siti, spiss mhux rikonoxxuti fit-turiżmu kulturali Ewropew, kienu mistennija li jiksbu viżibbiltà, u dan jgħin biex dawn jiġu ppreservati u promossi bħala pjattaformi edukattivi. L-inizjattiva kellha wkoll l-għan li tattira udjenza usa', filwaqt li tagħti spinta lis-sens ta' kburija, lit-turiżmu u lill-ekonomiji lokali. L-EHL iffoka fuq l-involviment taż-żgħażagħ permezz ta' riżorsi edukattivi innovattivi, workshops, u wirjiet biex jgħinuhom jifhmu aħjar l-istorja u l-valuri kondiviżi tal-Ewropa. Dan ipprovda liż-żgħażagħ Ewropej b'konnessjoni mal-patrimonju rikk tal-kontinent tagħhom.

L-evalwazzjoni tal-EHL, ibbażata fuq il-feedback mill-partijiet ikkonċernati u r-riċerka bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni, tivvaluta l-progress tiegħu matul it-tieni fażi tiegħu (2018-2024) u tibni fuq evalwazzjonijiet preċedenti. Din għandha l-għan li ttejjeb l-effettività u l-impatt tal-inizjattiva. B'segwitu tal-Linji Gwida tal-Kummissjoni Ewropea għal Regolamentazzjoni aħjar, l-evalwazzjoni teżamina ħames kriterji: l-effettività, l-effiċjenza, il-koerenza, il-valur miżjud tal-UE, u r-rilevanza. **Is-sejbiet se jinfurmaw il-futur tal-EHL, filwaqt li jiżguraw li dan jibqa' għodda għall-preservazzjoni u l-enfasi tal-istorja u l-valuri kondiviżi tal-Ewropa, filwaqt li t-tagħlimiet meħuda se jgħinu biex tiġi rfinata l-inizjattiva għall-fażi li jmiss tagħha lil hinn mill-2025**.

L-evalwazzjoni turi progress sinifikanti, b'mod partikolari fit-titjib tal-profil tas-siti u fit-titjib tas-sinifikat Ewropew tagħhom. L-EHL integra tajjeb ma' inizjattivi oħra tal-patrimonju kulturali tal-UE, minkejja sfidi fid-definizzjoni tal-identità Ewropea. Iċ-ċertifikat saħħaħ in-networks fost is-siti tal-patrimonju, u ppermetta l-kollaborazzjoni u l-iskambju tal-għarfien li l-isforzi nazzjonali waħedhom ma setgħux jiksbu. Iffaċilita wkoll l-aċċess tas-siti għall-finanzjament tal-UE.

L-EHL adatta għall-prijoritajiet tal-UE bħas-sostenibbiltà, l-innovazzjoni diġitali, u l-inklużjoni. Sar progress fit-titjib tal-aċċessibbiltà u tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri, għalkemm l-implimentazzjoni varjat fis-siti kollha. L-evalwazzjoni tenfasizza l-ħtieġa ta' gwida aktar ċara u għodod prattiċi għas-siti biex id-dimensjoni Ewropea tiġi integrata aħjar. Fatturi esterni, bħall-pandemija tal-COVID-19, fixklu l-inizjattiva iżda ħeġġew ukoll l-innovazzjoni, b'mod partikolari permezz tal-involviment diġitali.

2. Stat ta' Żvilupp tal-Azzjoni

Bejn l-2018 u l-2024, iċ-Ċertifikat tal-Patrimonju Ewropew (EHL) kiber b'mod sinifikanti, u l-għadd ta' siti mogħtija laħaq 67 fl-2024. Dan it-tkabbir, speċjalment fl-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant, għamel it-tikketta aktar inklużiva u enfasizza firxa usa' ta' stejjer u identitajiet Ewropej. Id-diversità tas-siti ta' patrimonju rikonoxxuti żdiedet ukoll, inklużi siti arkeoloġiċi taħt l-ilma bħall-Azores u l-patrimonju kulturali intanġibbli bħal Zdravljica, li jirrappreżentaw ir-Rebbiegħa Ewropea tan-Nazzjonijiet. Proġetti tranżnazzjonali bħal Cisterscapes, li jinvolvu diversi pajjiżi, irriflettew approċċ aktar interkonness għall-patrimonju Ewropew. L-involviment edukattiv u s-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku ġew imsaħħa, u ħafna siti żviluppaw programmi b'enfasi fuq temi bħad-demokrazija u d-diversità kulturali. Pereżempju, il-Kampus ta' Seminaarinmäki fil-Finlandja involva aktar minn 8 000 student kull sena, filwaqt li Ventotene fl-Italja ospitat seminars dwar il-Federaliżmu Ewropew. Il-pandemija tal-COVID-19 xekklet l-avvenimenti fiżiċi iżda aċċellerat il-bidla lejn għodod diġitali. Ħafna siti kienu bbażati fuq żjarat online u workshops virtwali, u żammew l-involviment pubbliku filwaqt li ppreżentaw sfidi fl-aċċessibbiltà u fil-konnessjoni personali. Il-ħolqien tal-Bureau EHL fl-2023 ifformalizza n-network tas-siti tal-EHL, filwaqt li ppromwova l-kollaborazzjoni, qasam l-aħjar prattiki, u appoġġa siti iżgħar. Din l-istruttura tejbet il-komunikazzjoni, il-bini tal-kapaċitajiet, u l-identità kondiviża fost is-siti, filwaqt li inizjattivi bħall-Jiem Ewropej tal-Patrimonju ffaċilitaw programmi edukattivi u kulturali konġunti.

3. Sejbiet tal-Evalwazzjoni: Suċċessi u Sfidi

L-evalwazzjoni taċ-Ċertifikat tal-Patrimonju Ewropew (EHL) għall-perjodu 2018-2024 ipprovdiet għarfien siewi dwar l-effettività, l-isfidi, u l-oqsma tal-inizjattiva għal titjib futur. L-evalwazzjoni ffukat fuq kriterji ewlenin bħall-effettività, l-effiċjenza, il-koerenza, il-valur miżjud tal-UE, u r-rilevanza, filwaqt li identifikat kemm is-suċċessi kif ukoll l-oqsma li jeħtieġu attenzjoni biex jissaħħaħ l-impatt tal-programm.

Effettività

L-EHL wera li huwa effettiv f'diversi oqsma ewlenin, b'mod partikolari biex itejjeb il-profil Ewropew tas-siti ta' patrimonju. Aktar minn 60 % tas-siti mistħarrġa rrapportaw żieda fl-għadd ta' viżitaturi wara li rċevew iċ-ċertifikat, li wassal ukoll għal involviment akbar tal-komunità lokali u rikonoxximent usa' ta' sinifikat Ewropew. Iċ-ċertifikat għen biex jittejjeb it-turiżmu lokali u kkontribwixxa għall-ekonomija lokali. Barra minn hekk, l-EHL kellu impatt edukattiv pożittiv, u ħafna siti offrew programmi innovattivi li laqqgħu lill-viżitaturi, speċjalment lill-ġenerazzjonijiet iżgħar, mal-istorja u l-valuri Ewropej kondiviżi permezz ta' workshops, seminars, u għodod diġitali bħal żjarat virtwali u preżentazzjonijiet multimedjali. Madankollu, kien hemm sfidi. Il-kunċett ta' "sinifikat Ewropew" wera li huwa diffiċli għal ħafna siti biex jiddefinixxuh u juruh b'mod ċar. Din il-kwistjoni kienet partikolarment evidenti f'każijiet fejn l-istejjer lokali jew reġjonali kienu jikkoinċidu ma' storja Ewropea usa', u dan għamilha aktar diffiċli għas-siti biex juru r-rilevanza Ewropea tagħhom.

L-evalwazzjoni rrakkomandat li l-Kummissjoni Ewropea tipprovdi linji gwida u eżempji aktar ċari biex tgħin lill-applikanti jifhmu kif għandhom juru sinifikat Ewropew. Ġie ssuġġerit ukoll li l-Kummissjoni tqis li tintroduċi proċess ta' għażla f'żewġ stadji: wieħed jiffoka fuq il-verifika tas-sinifikat Ewropew, u t-tieni fuq l-evalwazzjoni tal-proposti tal-proġetti u tal-pjanijiet operazzjonali. Dan l-approċċ jissimplifika l-applikazzjonijiet u jiżgura li jintgħażlu biss siti b'konnessjonijiet Ewropej ċari.

Effiċjenza

L-effiċjenza operazzjonali tal-EHL kienet ġeneralment għolja, iżda l-evalwazzjoni enfasizzat oqsma fejn it-titjib jista' jnaqqas il-piżijiet amministrattivi. Il-proċess ta' għażla f'żewġ stadji, li jinvolvi kemm l-għażla nazzjonali minn qabel kif ukoll l-għażla fil-livell tal-UE, tqies bħala kemxejn żejjed, speċjalment meta s-siti ma ssodisfawx il-kriterju tas-sinifikat Ewropew. Is-simplifikazzjoni ta' dan fi proċess b'pass wieħed ittejjeb l-effiċjenza billi tnaqqas id-duplikazzjoni. Barra minn hekk, il-kumplessità tal-kompiti amministrattivi, inklużi r-rekwiżiti ta' rapportar u l-monitoraġġ tas-siti, ġiet identifikata bħala qasam li jeħtieġ irfinar. Is-sistema ta' monitoraġġ tiffunzjona aktar bħala rieżami tal-prestazzjoni milli bħala evalwazzjoni komprensiva, u kien hemm sejħa għal linji gwida aktar ċari u indikaturi komuni għall-valutazzjonijiet tas-siti. Barra minn hekk, il-kwoti nazzjonali għas-sottomissjonijiet tas-siti, li jillimitaw lil kull Stat Membru għal sit wieħed għal kull sena ta' għażla, inizjalment kienu utli iżda saru restrittivi hekk kif aktar pajjiżi qed jesprimu interess.

L-evalwazzjoni rrakkomandat li dawn il-kwoti jiġu vvalutati mill-ġdid sabiex jakkomodaw l-għadd dejjem akbar ta' siti ta' patrimonju li qed ifittxu rikonoxximent, u b'hekk jiġi żgurat li l-espansjoni tal-programm tkun allinjata mal-ambizzjonijiet dejjem akbar tiegħu.

Koerenza

L-EHL huwa distint fi ħdan ix-xenarju tal-politika kulturali tal-UE minħabba l-enfasi tiegħu fuq il-valur simboliku tas-siti ta' patrimonju u r-rwol tagħhom fit-trawwim tal-identità u l-unità Ewropej. Għall-kuntrarju ta' programmi oħra tal-UE bħall-Patrimonju Dinji tal-UNESCO jew il-Jiem Ewropej tal-Patrimonju, li jiffokaw fuq il-patrimonju tanġibbli jew il-preservazzjoni kulturali, l-EHL jenfasizza s-sinifikat storiku u simboliku tas-siti fil-promozzjoni ta' valuri Ewropej kondiviżi. Din l-enfasi unika ssaħħaħ il-proġett ta' integrazzjoni tal-UE u ssaħħaħ in-narrattiva tal-unità Ewropea. Madankollu, hemm koinċidenzi ma' inizjattivi oħra tal-UE, bħar-Rotot Kulturali tal-Kunsill tal-Ewropa, li għandhom ukoll l-għan li jippromwovu l-patrimonju Ewropew. Filwaqt li l-EHL jiffoka fuq l-integrazzjoni Ewropea, l-evalwazzjoni irrimarkat ir-riskju ta' frammentazzjoni fost il-programmi kulturali tal-UE.

Ġie ssuġġerit li jistgħu jiġu żviluppati sinerġiji aktar b'saħħithom bejn l-EHL u azzjonijiet oħra tal-UE, bħall-programm Erasmus+ u l-programm Ewropa għaċ-Ċittadini, biex titrawwem il-kollaborazzjoni bejn il-programmi u jiġi mmassimizzat l-impatt taċ-ċertifikat. L-evalwazzjoni nnotat ukoll li l-EHL jista' jallinja aħjar mal-prijoritajiet tal-UE, bħas-sostenibbiltà u l-innovazzjoni diġitali. Peress li l-UE qed tagħti dejjem aktar prijorità lil dawn l-oqsma, l-EHL għandu l-opportunità li jippromwovi prattiki ta' patrimonju ekoloġiku u aċċessibbiltà diġitali. Is-siti diġà qed jadottaw prattiki sostenibbli, bħal teknoloġiji effiċjenti fl-enerġija u inizjattivi tat-turiżmu sostenibbli, iżda dawn l-isforzi jeħtieġ li jiġu integrati b'mod aktar sħiħ fl-aġenda usa' tal-UE. L-evalwazzjoni rrakkomandat ukoll li l-EHL jiġi integrat aktar mill-qrib fl-isforzi tad-diplomazija kulturali tal-UE. Billi juri l-patrimonju divers tal-Ewropa fuq livell globali, l-EHL jista' jsaħħaħ id-diplomazija kulturali tal-UE u jippromwovi l-valuri Ewropej madwar id-dinja.

Valur Miżjud tal-UE

L-EHL ħoloq network pan-Ewropew ta' siti ta' patrimonju li jikkondividu għanijiet komuni u jinvolvu ruħhom f'attivitajiet kollaborattivi. Il-ħolqien tal-Bureau EHL fl-2023 saħħaħ dawn in-networks billi pprovda appoġġ loġistiku, finanzjarju u promozzjonali. Iċ-ċertifikat iffaċilita

proġetti konġunti, inklużi wirjiet, programmi edukattivi, u inizjattivi kulturali kondiviżi, li rawmu sħubijiet u skambji transfruntieri tal-aħjar prattiki.

Valur miżjud ewlieni ieħor huwa l-aċċess għall-finanzjament tal-UE. L-EHL iservi bħala marka ta' kredibbiltà, li tagħmel is-siti eliġibbli għal finanzjament minn programmi bħal Ewropa Kreattiva, Erasmus+, u CERV. Dan ippermetta lis-siti jsegwu proġetti relatati mal-preservazzjoni kulturali, l-involviment taż-żgħażagħ, u d-djalogu interkulturali. Madankollu, l-evalwazzjoni irrimarkat li siti iżgħar spiss ibatu biex jaċċessaw dawn il-fondi minħabba proċeduri kumplessi ta' applikazzjoni u kapaċità amministrattiva limitata. Minkejja s-suċċessi tal-EHL fil-livell tal-UE, il-viżibbiltà tiegħu fil-livell nazzjonali tibqa' limitata. Xi siti rrapportaw li l-EHL ma kienx promoss biżżejjed fi ħdan il-komunitajiet lokali tagħhom, u l-pubbliku ġenerali baqa' mhux konxju tas-sinifikat tiegħu. Biex tindirizza dan, l-evalwazzjoni rrakkomandat it-tnedija ta' kampanji ta' sensibilizzazzjoni fil-livell nazzjonali biex jiżdied il-profil tas-siti tal-EHL u l-inizjattiva b'mod ġenerali.

Rilevanza

Ir-rilevanza tal-EHL għadha għolja, b'mod partikolari peress li l-UE tagħti importanza dejjem akbar lis-sostenibbiltà, lill-innovazzjoni diġitali, u lill-inklużività. Ħafna siti tal-EHL integraw is-sostenibbiltà fl-operazzjonijiet tagħhom, billi adottaw prattiki ekoloġiċi u proġetti ekoloġiċi li jallinjaw mal-għanijiet ambjentali tal-UE. L-allinjament tal-EHL mal-Aġenda Ewropea Ġdida għall-Kultura jkompli jsaħħaħ ir-rilevanza tiegħu fil-promozzjoni tal-koeżjoni soċjali, l-iżvilupp ekonomiku, u l-involviment demokratiku. L-innovazzjoni diġitali hija qasam ieħor fejn l-EHL wera r-rilevanza tiegħu. Ħafna siti laqgħu l-pjattaformi diġitali, joffru żjarat virtwali u riżorsi online biex jinvolvu ruħhom ma' udjenza usa'. Madankollu, hemm disparitajiet f'kemm is-siti implimentaw tajjeb l-għodod diġitali, filwaqt li siti iżgħar qed jiffaċċjaw sfidi akbar. L-evalwazzjoni rrakkomandat li l-Kummissjoni tkompli tappoġġa s-siti fl-iżvilupp tar-riżorsi diġitali u fl-iżgurar li dawn l-għodod ikunu aċċessibbli għall-udjenzi kollha, inklużi dawk b'diżabbiltà. L-EHL għadu wkoll rilevanti ħafna fit-trawwim tal-koeżjoni u l-inklużjoni soċjali, speċjalment f'Ewropa li qed tiffaċċja sfidi bħall-migrazzjoni u d-diskriminazzjoni. Siti li jinkorporaw l-inklużjoni soċjali fil-programmi tagħhom jirrapportaw eżiti pożittivi fl-ilħuq ta' gruppi sottorappreżentati u fit-trawwim ta' djalogu interkulturali.

Madankollu, l-evalwazzjoni nnotat li l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' inklużività varjat ħafna fis-siti, u rrakkomandat li l-Kummissjoni tippromwovi programmi li jiffukaw fuq l-inklużività u l-koeżjoni soċjali fin-network kollu.

4. Konklużjonijiet u Tagħlimiet Meħuda

L-evalwazzjoni taċ-Ċertifikat tal-Patrimonju Ewropew (EHL) għall-perjodu 2018-2024 enfasizzat kemm is-suċċessi kif ukoll l-isfidi, u offriet tagħlimiet ewlenin għall-futur tiegħu. Is-sejbiet se jiggwidaw l-EHL fil-fażi li jmiss tagħha, filwaqt li jiżguraw is-suċċess u r-rilevanza kontinwi tiegħu f'xenarju kulturali u politiku li qed jinbidel.

Tishih tal-Kriterju tas-Sinifikat Ewropew: Konklużjoni ewlenija mill-evalwazzjoni kienet l-isfida fid-definizzjoni ta' "sinifikat Ewropew." Filwaqt li l-EHL enfasizza b'mod effettiv is-siti ta' patrimonju li jirrappreżentaw il-valuri Ewropej, ħafna siti batew biex juru b'mod ċar kif il-patrimonju tagħhom jgħaqqad man-narrattiva Ewropea usa'. L-evalwazzjoni rrakkomandat gwida aktar ċara għall-applikanti u għall-koordinaturi nazzjonali, inklużi eżempji prattiċi u workshops. Rakkomandazzjoni ewlenija kienet li jiġi introdott proċess ta' għażla f'żewġ stadji:

l-ewwel stadju jivvaluta s-sinifikat Ewropew, billi jiżgura li s-siti b'konnessjoni Ewropea ċara biss jipproċedu għat-tieni stadju, u li jiffoka fuq proposti ta' proġetti jew pjanijiet operazzjonali.

Tisħiħ tal-Involviment u l-Aċċessibbiltà Diġitali: L-evalwazzjoni enfasizzat ukoll l-importanza dejjem akbar tal-involviment diġitali, b'mod partikolari għal udjenzi iżgħar u li huma midħla tat-teknoloġija. Il-pandemija tal-COVID-19 aċċellerat il-bidla lejn pjattaformi diġitali, iżda l-implimentazzjoni ta' għodod diġitali ma kinitx uniformi fis-siti kollha. Xi siti żviluppaw b'suċċess esperjenzi diġitali ta' kwalità għolja, filwaqt li oħrajn ma kellhomx riżorsi. L-evalwazzjoni talbet lill-Kummissjoni Ewropea tappoġġa l-ħolqien ta' kontenut diġitali inklużiv u aċċessibbli, inkluži programmi ta' taħriġ għall-maniġers tas-siti u opportunitajiet ta' finanzjament għal għodod diġitali. Rakkomandazzjoni ewlenija kienet li jiġi żgurat li r-riżorsi diġitali jkunu aċċessibbli għall-udjenzi kollha, inkluži dawk b'diżabbiltà.

Appoġġ għal Siti Iżgħar u l-Iżgurar tal-Ekwità: Sejba kritika oħra kienet l-iżbilanċ bejn siti akbar u iżgħar, b'mod partikolari fiż-żoni rurali, li spiss iffaċċjaw sfidi finanzjarji u amministrattivi. L-evalwazzjoni ssuġġeriet programmi ta' bini tal-kapaċitajiet u skemi ta' mentoraġġ biex jappoġġaw siti iżgħar, filwaqt li jgħinuhom itejbu l-operazzjonijiet u l-viżibbiltà tagħhom. L-iżbilanċ fid-distribuzzjoni tas-siti tal-EHL, b'pajjiżi akbar li għandhom aktar siti, enfasizza l-ħtieġa ta' sforzi aktar immirati biex jiġi żgurat li l-Istati Membri kollha tal-UE, speċjalment dawk b'inqas riżorsi, ikunu jistgħu jipparteċipaw bis-sħiħ.

Titjib tal-Mekkaniżmi ta' Feedback u tal-Proċess tal-Għażla: L-evalwazzjoni sabet ineffiċjenzi fil-mekkaniżmi attwali ta' feedback, b'mod partikolari għall-applikanti li ma kellhomx suċċess. Ħafna siti rrapportaw li rċevew feedback limitat jew insuffiċjenti, li jagħmilha diffiċli li jittejbu l-applikazzjonijiet futuri. L-evalwazzjoni rrakkomandat li jingħata feedback aktar dettaljat u personalizzat biex is-siti jiġu megħjuna jifhmu aħjar in-nuqqasijiet tagħhom u jtejbu l-proposti tagħhom. Barra minn hekk, il-proċess tal-għażla f'żewġ stadji jista' jgħin biex jittejbu l-effiċjenza u l-kwalità tal-proċess tal-għażla.

Sostenibbiltà u Tkabbir Futur: Hekk kif l-għadd ta' siti tal-EHL qed jikber, l-evalwazzjoni saħqet fuq il-ħtieġa ta' qafas aktar sostenibbli biex jiġi ġestit in-network li qed jespandi. Is-simplifikazzjoni tal-istruttura ta' governanza u l-iżgurar ta' riżorsi adegwati tqiesu bħala kruċjali għas-suċċess fit-tul. Il-qafas legali jista' jiġi aġġustat ukoll biex jippermetti flessibbiltà akbar fl-għażla tas-sit, filwaqt li titneħħa r-regola ta' sit wieħed għal kull pajjiż biex aktar Stati Membri jiġu mħeġġa jipparteċipaw. L-evalwazzjoni rrakkomandat ukoll mekkaniżmi ta' monitoraġġ aktar b'saħħithom biex jiġi segwit l-impatt fit-tul tal-inizjattiva.

Sinerġiji ma' Programmi Oħra tal-UE: L-evalwazzjoni identifikat opportunitajiet għal sinerġija akbar ma' programmi oħra tal-UE bħal Ewropa Kreattiva, Erasmus+, u l-Ewropa għaċ-Ċittadini. Billi tallinja l-EHL aktar mill-qrib ma' dawn l-inizjattivi, il-Kummissjoni Ewropea tista' toħloq strateġija unifikata għall-promozzjoni tal-patrimonju kulturali Ewropew, it-tisħiħ tal-konnessjonijiet bejn is-siti ta' patrimonju u inizjattivi kulturali, edukattivi u soċjali usa' madwar l-UE.

Bħala konklużjoni, l-evalwazzjoni tal-EHL tipprovdi għarfien kruċjali dwar il-progress u l-potenzjal tal-programm. Filwaqt li l-EHL għamel passi sinifikanti fit-tisħiħ tal-viżibbiltà tal-patrimonju Ewropew u fil-promozzjoni tad-djalogu interkulturali, għad fadal sfidi fid-definizzjoni tas-sinifikat Ewropew, l-involviment diġitali, u l-ekwità madwar in-network. Bl-irfinar tal-proċess tal-għażla, it-tisħiħ tal-għodod diġitali, u l-appoġġ ta' siti iżgħar, l-EHL jista' jkompli jiffjorixxi u jkollu rwol ewlieni fil-preservazzjoni u l-promozzjoni tal-patrimonju u l-valuri kondiviżi tal-Ewropa.